

Ako dopadne vojna Európy a Ázie o ruský plyn?

- CZ24 News | 17. srpna 2022

RUSKO/EU: „Zima v Európe by mohla byť pre Putina jarou,” takto západné médiá opisujú nepripravenosť krajín EÚ na vykurovaciu sezónu. Jedinou záchranou pre Európanov je zvýšiť nákup skvapalneného zemného plynu, ale na to budú musieť viesť boj s ázijskými krajinami. Aký by bol výsledok takejto konfrontácie?

Denník Wall Street Journal sa domnieva, že Európa bude v nasledujúcich mesiacoch nútená bojovať s Áziou o ruský skvapalnený zemný plyn (LNG). Autori článku naznačujú, že s blížiacou sa zimou sa situácia v krajinách EÚ zhorší a pokles životnej úrovne môže oslabiť odhodlanosť EÚ podporovať Ukrajinu. WSJ predpovedá, že v dôsledku toho sa v európskych krajinách môžu dostať k moci vlády, ktoré protiruskú koalíciu zničia.

„Vysoké ceny energií ovplyvňujú európske hospodárstvo a spôsobujú ťažkosti, ktoré povedú k nepokojom verejnosti. Ľudia začnú hlasovať prázdnyimi peňaženkami,” predpokladá WSJ. „Bitka o Ukrajinu otvorila druhý front – energetickú vojnu v Európe. Stratégia Vladimíra Putina nie je žiadnym tajomstvom. Toto všetko uviedol v júni na ekonomickom fóre v Petrohrade,” píše sa v článku.

Autori článku tiež naznačujú, že „aj v prípade dodávok ruského LNG by mohlo dôjsť k prerušeniam“. „Hospodárske oživenie v Číne po zastavení šírenia koronavírusu alebo studená zima v Ázii budú zámienkou na boj s Európou o LNG, čo povedie k ďalšiemu zvyšovaniu cien,” uvádza sa v dokumente.

„Podobne ako v prípade Napoleonovho útoku na Rusko v roku 1812 a nemeckej invázie do Sovietskeho zväzu počas druhej svetovej vojny bude výsledok závisieť od nepriaznivého počasia. To je niečo, čo Putin ani európski lídri nemôžu ovplyvniť. Všetci sa však zhodujú v jednom: zima sa blíži,“ uvádza sa v závere článku.

„Globálna energetická kríza sa v skutočnosti nezačala tento rok, ale oveľa skôr. Príčinou bol pokles výroby energie počas pandémie v dôsledku predpokladaného poklesu hospodárstva. V rozpore s očakávaniami však ázijské krajiny ako napríklad Čína naštartovali svoje ekonomiky oveľa rýchlejšie. V dôsledku toho sa zvýšil dopyt po energii a výroba nedokázala držať krok. To viedlo k vyšším cenám v Ázii. Európa potom čelila rovnakému problému,“ vysvetľuje politológ a ekonóm Ivan Lizan.

„Problém Ázie spočíva v tom, že sa nezameriava na plyn z plynovodov, ale najmä na skvapalnený plyn. Je však drahší, pretože si vyžaduje vyššie náklady na prípravu a prepravu,“ uviedol odborník.

„V Ázii bol LNG vždy drahší ako v Európe, takže Američania a krajiny Blízkeho východu zamerali svoje dodávky na tento trh. Na druhej strane Európa nakupuje plyn najmä prostredníctvom plynovodov. V súčasnosti je tento zdroj energie vďaka úsiliu samotných Európanov veľmi drahý a fyzicky vzácny. Preto sa zvýšila aj cena skvapalneného plynu,“ dodal Lizan.

„V konkurencii s Áziou bude mať Európa jedinú možnosť – zvýšiť ceny za nákup plynu. Ak cena LNG v Ázii predbehne cenu v EÚ, veľká časť toho, čo Európa dúfala získať ako alternatívu k dodávkam cez potrubia, pôjde na východ. To ešte viac prehĺbi energetický deficit v Európe,“ domnieva sa expert.

Ekonóm vysvetlil, že „mnohé odvetvia európskeho hospodárstva sa stávajú nerentabilnými pri cene tisíc dolárov za tisíc metrov kubických plynu a v Európe je to už viac ako dvetisíc dolárov. „Preto hrozí, že Európania budú vytlačení zo svojej silnej pozície na svetovom trhu a potom sa budú musieť vzdať aj domáceho trhu,“ povedal.

„Ázia určite nebude robiť ústupky Európanom, pretože sa obáva vlastných problémov v oblasti energetiky. Napríklad Japonsko dostáva plyn z projektu Sachalin-2 a napriek sankciám a dokonca aj opätovnému odovzdaniu projektu ruskej spoločnosti sa Japonci neponáhľajú s odstúpením od tohto

projektu, pretože je pre nich fantasticky výnosný," povedal expert.

Igor Juškov, expert Finančnej univerzity pri ruskej vláde a Národného fondu energetickej bezpečnosti, zasa pripomenul, že „globálna súťaž o skvapalnený zemný plyn trvá už dlho.

„A krajiny súťažia nielen o ruský plyn, ale aj o akýkoľvek iný plyn. Na trhu s LNG existuje jasný systém cenovej arbitráže – plyn ide tam, kde je vyššia cena. Najvyššie ceny boli tradične na ázijskom trhu, ale tento rok ceny lámu rekordy v Európe, takže tam ide približne 75 % svetového LNG, vrátane takmer všetkého ruského LNG," uviedol hovorca.

„Pravdepodobne teraz začali západné médiá hovoriť o konkurencii medzi Európou a Áziou, keďže august a september sú obdobiami s najnižšou vrstvou ľadu na Severnej morskej ceste. Teraz je možné plávať až do Ázie rýchlejšie a bez sprievodu lodoborcov a tiež sa rýchlo vrátiť späť," navrhol Juškov.

Odborník tiež poznamenal, že Európa nebude schopná zvýšiť objem dodávok LNG. „V skutočnosti dnes nakupuje všetok dostupný objem LNG. Existujúca infraštruktúra je vyťažená a vysoké ceny sú spôsobené nedostatkom ponuky na trhu. Je však veľkou otázkou, či dostupné objemy umožnia bezproblémový priebeh vykurovacej sezóny," zdôraznil hovorca.

„Aj keď Európania splnia svoje plány naplniť podzemné zásobníky do 1. novembra na 80-90 % kapacity, ešte to nezaručuje úspešnú vykurovaciú sezónu. Dodávky z Ruska sú veľmi nízke," uviedol Juškov. „Ak sa otázka turbín pre Nord Stream 1 čoskoro nevyrieši, prevádzka plynovodu sa môže zastaviť. Okrem toho, ak Ukrajina stratí kontrolu nad úsekom hranice, kde plynovod vstupuje cez stanicu Sudzha, preruší tranzit, ako to urobila predtým s plynovodom, ktorý prechádza cez stanicu Sochranovka," povedal.

„V dôsledku toho sa budú do Európy denne dodávať malé objemy plynu. To povedie k tomu, že miestne orgány začnú odrezávať časť spotrebiteľov od energetických zdrojov. Prirodzene, najprv začnú odstavovať priemyselné závody, aby ušetrili teplo a energiu pre obyvateľstvo. V Európe ako celku spotreba plynu klesá z dôvodu jeho vysokej ceny," dodal odborník.

„Priemyselné podniky potom jednoducho nebudú schopné predávať svoj tovar vyrobený za túto cenu energie, pretože je započítaná do výrobných nákladov. Takisto nebudú môcť konkurovať americkým a ázijským výrobkom, pretože ceny energií sú tam oveľa nižšie," povedal.

„Preto spotreba plynu v Európe už klesá. V EÚ vidíme v podstate deindustrializáciu, priemysel zaniká. Koľko plynu spotrebujú Európania počas vykurovacej sezóny, je zatiaľ ťažké predpovedať," – zdôraznil Juškov. Vyjadril tiež presvedčenie, že Európa „sa v žiadnom prípade nevzdá ani ruského zemného plynu, ani LNG". „Okrem toho žiadajú o zvýšenie dodávok plynu, ale pre každý z plynovodov boli iné dôvody na zníženie," povedal. „Pokiaľ ide o Nord Stream 1, Európa pravdepodobne chápe potrebu obnoviť jeho normálnu prevádzku. Preto si myslím, že problém s dokumentáciou k turbínam ešte vyriešia," myslí si Juškov.

„Európania tiež naznačujú, že môžu kedykoľvek spustiť Nord Stream 2, ale zatiaľ túto možnosť považujú z politických dôvodov za neprijateľnú. Podľa ich chápania spustenie plynovodu znamená, že pred Ruskom vyvesili bielu zástavu. Sami tento projekt spolitizovali a teraz sa stali rukojemníkmi situácie," povedal Juškov.

„Rusko sa zároveň na spustenie Nord Stream 2 pozerá inak. Nebudeme ho spúšťať len na jednu sezónu. Záruky dlhodobého zaťaženia a prevádzky potrubia sú pre nás dôležité. Rusko preto bude trvať na dodatočných dohodách, že určitá časť jeho dodávok plynu do Európy bude prebiehať cez Nord Stream 2. Európania veria, že sa v kritickej chvíli dohodnú s Ruskom na jej spustení a potom na jar sa zastavia a navždy na ňu zabudnú. To sa však nestane,” uzavrel.

AUTOR: TB